

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

8064

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe ambiental estratègic sobre el Pla Especial 4 i 5 de les Normes Subsidiàries d'Artà. Dotació de clavegueram a Betlem i Sant Pere (191a/2022)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 27 de gener de 2022, i d'acord amb l'article 8.1.a) del Decret 3/2022, de 28 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 31 d'1 de març de 2022),

RESOLC FORMULAR:

L'informe ambiental estratègic sobre el Pla Especial 4 i 5 de les Normes Subsidiàries d'Artà. Dotació de clavegueram a Betlem i Sant Pere, en els termes següents:

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

L'Ajuntament d'Artà aporta la documentació per a la tramitació d'una AAE simplificada, d'acord amb informe tècnic previ de la CMAIB (exp. 46c/2017), en el qual es conclou el següent:

“Es considera que, prèviament a l'aprovació de la dotació de clavegueram a l'àmbit del PE 4 i PE 5 d'Artà, han de ser objecte d'Avaluació Ambiental Estratègica ordinària: l'ampliació de l'EDAR com a Sistema General, les conduccions de les aigües residuals fins al seu tractament en l'estació depuradora i les infraestructures que constitueixen el sistema de sanejament i depuració en alta.

Una vegada que prèviament hagin estat avaluades ambientalment i de forma conjunta les actuacions assenyalades anteriorment mitjançant una Avaluació ordinària, es podrà prosseguir amb una Avaluació Ambiental Estratègica simplificada la dotació del clavegueram – Pla Especial PE 4 i PE 5.”

En aquest sentit, segons el DAE, «Actualment es troba en tramitació la Modificació Puntual número 3 de les Normes Subsidiàries d'Artà, corresponent a l'ampliació del sistema general de la depuradora. Aquesta modificació ja ha conclòs el procediment d'avaluació ambiental estratègica ordinària, on s'han avaluat ambientalment tant l'ampliació de l'EDAR, les conduccions d'aigua residual i les infraestructures que constitueixen el sistema de sanejament. La CMAIB va formular la Declaració Ambiental Estratègica (DAE) favorable a la MP núm. 3 de les normes d'Artà.

D'aquesta manera, i tal com estableix l'informe tècnic de la CMAIB en relació al present Pla Especial, com que ja s'ha obtingut la DAE favorable de la depuradora i el conjunt del sistema de sanejament, es pot prosseguir amb l'avaluació ambiental simplificada dels PE 4 i PE 5 per a la dotació de clavegueram» (exp. 197E/2016, BOIB núm. 18, de 3 de febrer de 2022).

2. Descripció i ubicació del pla

L'objecte del Pla Especial (PE), que engloba el PE 4 i el PE 5, és, d'acord amb les previsions de les NS d'Artà, l'establiment del marc per a la dotació de xarxa de sanejament (clavegueram), a les urbanitzacions de Betlem (superfície de 22,81 ha) i Sant Pere (superfície de 24,62 ha), respectivament. Ambdues urbanitzacions disposen de tots els serveis urbanístics (pavimentació de calçades, aparcaments als vials, voravies o passos per a vianants, xarxes de distribució d'aigua potable, xarxes de distribució d'energia elèctrica, d'enllumenat públic i telefonia), a excepció de xarxa de clavegueram, gestionant-se actualment les aigües residuals mitjançant fosses sèptiques.

D'acord amb el PE, des de l'estació impulsora final, situada a l'av. del Llorer (urbanització de Sant Pere), una conducció, actualment executada i pendent de connexió, dirigirà les aigües residuals recollides de les dues urbanitzacions cap a l'EDAR de la Colònia de Sant Pere.

El PE no suposarà modificació dels paràmetres urbanístics de les urbanitzacions, les quals, segons el DAE, presenten un grau de consolidació del sòl urbà diferent, sent d'un 42% a Sant Pere i d'un 65% a Betlem. L'àmbit d'estudi es troba connectat a la Colònia de Sant Pere amb la ctra. secundària Ma-3331, que connecta amb la ctra. Ma-12 per arribar al nucli d'Artà.

Segons la memòria del PE, la xarxa de clavegueram complirà amb les especificacions següents:

- El traçat serà el de la xarxa viària i els passos de vianants.
- Les conduccions no podran ser de PVC.
- El traçat estarà format per alineacions rectes. Se situarà un pou de registre, com a màxim, cada 50 m, a cada canvi d'alineació i al començament de cada tram.
- El diàmetre nominal mínim de les conduccions serà 300 mm. Per a les escomeses es podran col·locar conduccions de diàmetre nominal mínim de 160 mm.
- El pendent màxim de les conduccions no podrà superar el 5% i el mínim no podrà ser inferior al 0,6%.
- La velocitat màxima de l'aigua per dins les conduccions no podrà ser superior a 6 m/s, i la velocitat mínima no podrà ser inferior a 0,6 m/s.
- El recobriment de les conduccions serà el necessari per suportar les càrregues de trànsit dels vials.
- Les juntes seran estanques a la pressió interior de prova d'estanquitat de les conduccions i a les infiltracions exteriors. Resistiran els esforços mecànics a què estiguin sotmeses les conduccions.
- Els elements accessoris (pous de registre, pous de bloqueig, estacions de bombeig) seran estancs a les pressions de servei.
- Els pous de registre tindran un diàmetre interior mínim d'1,0 m.
- Les conduccions principals se situaran a major profunditat que la xarxa d'aigua potable a cada punt.

3. Avaluació dels efectes previsibles

D'acord amb el DAE, durant la fase d'execució del clavegueram de les dues urbanitzacions, es consideren els següents impactes ambientals negatius, de caràcter temporal: alteració de la qualitat atmosfèrica (emissió de partícules sòlides i de pols en suspensió, renous, gasos contaminants) pels moviments de terres i l'ús i trànsit de maquinària d'obra, impacte paisatgístic per la presència de maquinària i vehicles, i els aplecs de materials, afecció de la fauna de l'entorn pels renous, i generació de residus i consum d'aigua, derivat de les obres.

Durant la fase de funcionament, es consideren efectes positius sobre el medi ambient, com la reducció del risc de contaminació de les masses d'aigua subterrània, així com de les masses costaneres, derivat de la clausura de les fosses sèptiques, o la reducció del consum d'aigua i de les extraccions subterrànies, per la possibilitat de reutilització de les aigües residuals depurades a l'EDAR. No es preveu que l'aprovació del PE suposi efectes sobre el consum energètic i les emissions de gasos contaminants relacionats amb el canvi climàtic, atesa la seva naturalesa.

Respecte dels possibles efectes adversos sobre el medi ambient derivats de la dotació de clavegueram a les dues urbanitzacions, i en concordança amb les observacions efectuades a l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural, de data 14 d'abril de 2023, en l'atorgament de noves llicències d'obra, s'haurà de fomentar, en la mesura del possible, la preservació de la vegetació natural existent a la zona d'estudi, atès el seu paper de corredor ecològic entre els espais Xarxa Natura 2000 que envolten les urbanitzacions.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'òrgan ambiental ha realitzat consulta a les següents administracions previsiblement afectades:

- DG de Salut Pública, de la Conselleria de Salut i Consum.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica.
- Servei d'Estudis i Planificació, de la DG de Recursos Hídrics.
- Servei de Planificació al Medi Natural, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Direcció Insular de Territori i Paisatge, del Departament de Territori del Consell de Mallorca.
- Direcció Insular d'Urbanisme, del Departament de Territori del Consell de Mallorca.
- GOB.

- Terraferida.

- Amics de la Terra.

En el moment de redactar el present informe s'han rebut els següents informes de les administracions consultades:

- El Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica, amb data 7 de febrer de 2023, va informar el següent:

Es conclou que:

El Pla Especial es considera correcte en els vectors de canvi climàtic i contaminació atmosfèrica.

Per altra banda, es considera que en la fase d'obres s'hauran de tenir en compte bones pràctiques per tal de minimitzar la contaminació atmosfèrica: http://www.caib.es/sites/atmosfera/ca/d/guia_pel_control_de_les_emissions_de_pols_de_la_construccio_i_demolicio-30632/

- La Direcció Insular de Territori i Paisatge, del Departament de Territori del Consell de Mallorca, amb data 10 de febrer de 2023, va informar el següent:

Es conclou que:

Des del punt de vista de l'ordenació de territori i del paisatge, es realitzen les observacions següents:

1) Es recorda que resta pendent la sol·licitud formal de l'informe d'aquest servei previst al règim de suspensió de llicències i autoritzacions en relació amb la modificació núm. 3 del PTIM. Això no obstant, en aquest informe es fan avinents les observacions al respecte que es desprenen de la documentació tramesa fins al moment.

2) En la documentació d'aprovació inicial d'aquest planejament s'ha de millorar l'anàlisi i justificació de la coherència i compatibilitat de la proposta amb el contingut dels instruments d'ordenació territorial d'aplicació, tal com es determina en la norma 73 del PTIM segons es desprèn de la redacció conferida per la MOD 3 PTIM.

3) Entre d'altres, convé justificar l'adequació de la proposta del Pla especial a l'article 19 del PIAT Mallorca sobre les intervencions en zones turístiques i en zones residencials turístiques.

4) Es recorda que d'acord amb l'apartat 1.c de la norma 7 (quinquies) de la MOD 3 del PTIM s'estableix que en el cas d'instruments d'ordenació detallada, l'avaluació d'impacte paisatgístic es realitzarà mitjançant un document denominat «Estudi d'integració paisatgística de plans de detall» (EIP).

5) Es suggereix, sempre que sigui compatible amb els plans d'emergències, la possibilitat d'acompanyar el Pla Especial de mesures addicionals enfocades a la millora de la sostenibilitat territorial i a la integració paisatgística, com per exemple:

- Reposició d'arbrat. Les mesures de les normes subsidiàries vigents enfocades a la protecció de l'arbrat existent, es podrien acompanyar de la regulació d'una reposició d'arbrat amb una ràtio major o igual a u, amb espècies autòctones, de baix consum hídric i similars a les existents a l'entorn.

- Previsió i instal·lació de sistemes urbans de drenatge sostenible.

- Instal·lació d'una xarxa separativa d'aigües pluvials en paral·lel a les residuals.

- Mesures enfocades a evitar i/o minimitzar l'efecte d'illa de calor.

- La DG de Salut Pública, de la Conselleria de Salut i Consum, amb data 13 d'abril de 2023, va informar el següent:

S'informa favorablement l'actuació.

Es recorda que les conduccions de clavegueram han de respectar la distància respecte de la xarxa d'abastiment d'aigua de consum establerta al Reial decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnic-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament, a més, abans de l'execució d'aquesta xarxa s'hauran de seguir els tràmits necessaris amb la Direcció General de Salut Pública que inclouen l'obtenció dels informes vinculants per la seva execució i posada en funcionament.

- El Servei de Planificació al Medi Natural, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, amb data 14 d'abril de 2023, va informar el següent:

Es conclou que:

S'informen favorablement la Memòria i el Document ambiental estratègic dels Plans especials P4 i P5 del municipi d'Artà, relatius a la dotació de clavegueram a les urbanitzacions de Betlem i San Pedro, perquè no sembla que hagin de causar afectacions negatives significatives sobre els llocs de la Xarxa Natura 2000 que els envolten, sempre que es compleixin les condicions addicionals següents:

- a) S'hauran de preveure sistemes de prevenció (alerta ràpida, contenció, etc.) de vessaments accidentals a les estacions d'impulsió i les canonades que, travessant els espais de la Xarxa Natura 2000, han de conduir les aigües residuals fins a l'estació depuradora de S'Estanyol.
- b) S'hauran de preveure mesures correctores concretes per evitar el previsible deteriorament ambiental que patirà l'entorn a causa de la consolidació d'aquests urbans (permesa precisament per la instal·lació de la xarxa de clavegueram). Per exemple, limitar la població final admissible, l'edificabilitat o la conservació d'algunes de les masses forestals existents.
- c) S'ha de considerar la viabilitat de protegir algunes de les nombroses masses forestals que encara conserven aquestes dues urbanitzacions, especialment per la seva funció com a connector ecològic dins l'entorn protegit en què s'inclouen.
- d) S'hauria de presentar almenys una alternativa addicional més, raonable i tècnica i ambientalment viable. Per exemple, una que proposi la tramitació d'una modificació puntual del planejament per tal de revisar la delimitació dels espais lliures públics i privats, de tal forma que es poguessin mantenir algunes de les masses forestals que encara sobreviuen dins la zona afectada per l'execució dels plans especials objecte del present informe, o fins i tot una alternativa que proposi la desclassificació de certes parts d'aquestes urbanitzacions on encara es conserva la vegetació natural.
- e) L'execució dels plans especials que han de dotar de clavegueram aquestes urbanitzacions no pot implicar un tipus de consolidació de les urbanitzacions que posi en perill la continuïtat del seu paper actual com a corredor ecològic dels espais de rellevància ambiental que els envolten.
- f) La transformació urbanística de consolidació urbana que permetrà la implantació del clavegueram no pot implicar afectar els espais de rellevància ambiental que envolten les dues urbanitzacions, a causa de la contaminació acústica i lumínica que pugui provenir d'elles.

- El Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, amb data 17 de maig de 2023, va informar el següent:

Segons l'opinió del Servei de Protecció d'Espècies, el Pla Especial podria afectar la tortuga mediterrània, espècie en règim de protecció especial i present a la zona.

Es conclou que:

Inform FAVORABLEMENT sobre el Pla Especial P4 i P5. Dotació de clavegueram a Betlem i Sant Pere, TM d'Artà, amb els següents condicionants:

- Per evitar afectar la tortuga mediterrània, caldrà realitzar una batuda prèvia a l'inici de les obres per tal de detectar possibles exemplars de l'espècie, que hauran de ser traslladats a un lloc segur dins de la mateixa zona.
- Les rases hauran de romandre obertes el menor temps possible i s'hi han de portar a terme revisions diàries per tal de detectar possibles caigudes de fauna. També s'hi hauran de col·locar elements com, per exemple, llistons per tal de permetre la sortida de la fauna en cas de caiguda a l'interior.

5. Anàlisi dels criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre d'avaluació ambiental

Una vegada analitzats els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, no es preveu que la dotació de clavegueram a les urbanitzacions de Betlem i Sant Pere, d'Artà, pugui tenir efectes adversos significatius sobre el medi ambient. En tot cas, la dotació de clavegueram a les urbanitzacions de Betlem i Sant Pere i l'eliminació de les fosses sèptiques existents tindrà, principalment, efectes beneficiosos pel medi ambient, atès que disminuirà el risc de contaminació accidental del sòl i de les aigües superficials i subterrànies.

Conclusions de l'informe ambiental estratègic

Primer.- No subjectar a avaluació ambiental estratègica ordinària el Pla Especial 4 i 5 de les Normes Subsidiàries d'Artà. Dotació de clavegueram a Betlem i Sant Pere, supeditat al compliment de les mesures ambientals previstes al document ambiental estratègic, signat per la Sra. Aina Soler Crespí, arquitecta, de la consultora Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial SL (GAAT), amb data 25 de juliol de 2022, i les condicions següents:

1. La dotació de clavegueram de les urbanitzacions afectades restarà supeditada a la finalització de les obres d'ampliació de l'EDAR de la Colònia de Sant Pere, les conduccions de les aigües residuals fins al seu tractament en l'estació depuradora i les infraestructures que constitueixen el sistema de sanejament i depuració en alta, així com al compliment dels condicionants establerts a l'Acord del Ple de la

Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre la Modificació puntual núm. 3 de les NNSS, TM Artà (197E/2016) (BOIB núm. 18, de 3 de febrer de 2022).

2. Abans de l'entrada en servei de la xarxa de clavegueram, s'haurà de preveure la clausura de les fosses sèptiques existents, incloent-hi la seva neteja i lliurament dels residus a gestor autoritzat.

3. D'acord amb el Servei de Planificació al Medi Natural, s'haurà de preveure la posada en marxa de sistemes de prevenció (alerta ràpida, contenció, etc.) de vessaments accidentals a les estacions d'impulsió i les canonades que, travessant els espais de la Xarxa Natura 2000 de l'entorn, han de conduir les aigües residuals fins a l'estació depuradora de la Colònia de Sant Pere.

Així mateix, es recomana que:

- En concordança amb les observacions efectuades a l'informe del Servei de Planificació al Medi Natural, de data 14 d'abril de 2023, en l'atorgament de noves llicències d'obra, es fomenti, en la mesura del possible, la preservació de la vegetació natural existent a la zona d'estudi, atès el seu paper de corredor ecològic entre els espais Xarxa Natura 2000 que envolten les urbanitzacions.
- Si escau, s'incorporin les mesures correctores adients, en relació amb la mobilitat generada per l'increment poblacional previst a l'àmbit.

Segon. Es publicarà el present informe ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 31.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental. A més, es donarà compte al Ple de la CMAIB i al comitè tècnic d'Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA).

Tercer. L'informe ambiental estratègic perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del pla o programa en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 31.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe ambiental estratègic no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'aprovació del pla o programa, d'acord amb el que disposa l'article 31.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 25 d'agost de 2023)

La directora general de Coordinació i Harmonització Urbanística

Maria Paz Andrade Barberá

Per suplència de la presidència de la CMAIB

(BOIB núm. 106 de 29 de juliol 2023)